

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Goedkeuring van het besluit houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' in Hoeilaart en Sint-Genesius-Rode

Samenvatting

Ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve goedkeuring van het GRUP 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)'. De Raad van State heeft op 21 januari 2026 het advies 78710/1 uitgebracht. Dit advies geeft geen aanleiding tot inhoudelijke wijzigingen aan het plan.

Het plan is gelegen op het grondgebied van Hoeilaart en Sint-Genesius-Rode.

Het geïntegreerd planningsproces Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0) heeft de doelstelling om het bestaande knooppunt Groenendaal te optimaliseren. Daardoor zal de verkeersleefbaarheid en doorstroming op de infrastructuur verbeteren. Door netwerken te verbeteren voor de verschillende verkeersstromen, wordt ook ingezet op een verbetering van de multimodale bereikbaarheid van de omgeving.

Daarnaast wordt bij de optimalisatie van het knooppunt ingezet op het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Het betreft niet enkel de bebouwde ruimte leefbaarder maken, maar ook de groenblauwe, ecologische verbindingen versterken en de open ruimte vrijwaren en kwalitatief versterken. De versterking van de bosstructuur is binnen deze doelstelling een uitgangspunt. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo min mogelijk bijkomend ruimtebeslag en geen netto toename van verharding in het gebied.

Deze doelstellingen zijn vertaald in het GRUP waarbij naast bestemmingen in functie van de wegeninfrastructuur ook openruimtebestemmingen voor de bosversterking werden opgenomen. Voor de leesbaarheid werd gewerkt met 3 deelplannen: deelplan 1 met het knooppunt Groenendaal, deelplan 2 met de zone voor bosversterking en deelplan 3 met de op te heffen bestaande bestemmingen van het GRUP 'Knooppunt R0 oost-Hoeilaart' (BVR 24/4/2009).

Het planproces verliep in nauw overleg met de lokale besturen en de betrokken administraties, met een sterk participatief traject met de verschillende stakeholders.

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het besluit bij uittreksel gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorliggend ontwerp van besluit geeft uitvoering aan het Regeerakkoord waarin het programma Werken aan de Ring, waar het project R0-oost deel van uitmaakt, als één van de twee grote wegenprojecten op Vlaams niveau opgenomen werd.

Concreet geeft voorliggend ontwerp gevolg aan de operationele doelstelling 1.2. 'Investeren in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur' uit de beleidsnota Mobiliteit en Openbare werken - 2024 - 2029. Deze doelstelling gaat uit van de optimalisatie van de Ring rond Brussel. De 4 grote verkeersknooppunten binnen het projectgebied R0-oost maken deel uit van deze Ring rond Brussel.

Voor het beleidsveld Omgeving, wordt met het voorliggende plan uitvoering gegeven aan de beleidsdoelstelling gebiedsontwikkeling met sterke gebiedscoalities.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De samenwerkingsovereenkomst welke werd afgesloten met De Werkvennootschap (VR 2017 2212 DOC 1375) wijst de studieopdracht: hefboomprojecten R0-oost – E411 - N4 toe aan De Werkvennootschap.

De Vlaamse Regering hechtte op basis van de uitkomst van de eerste fase van de studieopdracht eind mei 2020 haar goedkeuring aan de toekenning van een aantal quick wins in het projectgebied R0-oost voor uitvoering aan De Werkvennootschap (VR 2020 1007 DOC. 0755/1BIS).

De Vlaamse Regering keurde op 8 oktober 2021 vier startnota's goed in functie van de herinrichting van vier knooppunten van de R0 oost. Eén hiervan was de startnota voor het geïntegreerd planningsproces voor het GRUP 'Ruimtelijke herinrichting van het knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' (VR 2021 0810 DOC.1130).

Het ontwerp GRUP werd voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering op 21 februari 2025 (VR 2025 2102 DOC.0091).

Het openbaar onderzoek over het ontwerp-GRUP werd georganiseerd van 25 maart tot en met 23 mei 2025.

De Vlaamse Regering verlengde op 17 oktober 2025 de termijn waarover ze beschikt om over te gaan tot de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)'.

De Vlaamse Regering heeft op 19 december 2025 het besluit houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' principieel goedgekeurd en de Raad van State om advies gevraagd.

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft op 21 januari 2026 het advies nummer 78.710/1 gegeven.

2. INHOUD

A. PROCEDURE GEÏNTEGREERD PLANNINGSPROCES

Op 8 oktober 2021 werden 4 geïntegreerde planningsprocessen opgestart in functie van de opmaak van 4 gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Leonard op de Ring rond Brussel (R0)'
- 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)'
- 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)'
- 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Jezus-Eik op de Ring rond Brussel (R0)'

Om de streefbeelden voor de vier grote knooppunten die volgen uit de eerste fase van het project Werken aan de Ring – deel Oost te realiseren zijn immers telkens bestemmingswijzigingen noodzakelijk. Op het traject tussen de knooppunten blijven de geplande ingrepen beperkt waardoor geen bestemmingswijzigingen nodig zijn. Het is ook niet wenselijk om in de kwetsbare gebieden tussen de knooppunten nog zware infrastructurele ingrepen te realiseren.

Er werd geopteerd voor 4 aparte GRUP's zodat voor elk knooppunt de meest optimale timing gevolgd kan worden. Voor het knooppunt Groenendaal kan momenteel een volgende stap gezet worden.

De door de Vlaamse Regering op 8 oktober 2021 goedgekeurde startnota voor het knooppunt Groenendaal is, samen met de procesnota 1, opgesteld door het planteam. Het planteam bestaat uit vertegenwoordigers van het Departement Omgeving en De Werkvennootschap. Het planteam laat zich ondersteunen door een studieteam, een team aangesteld voor de milieubeoordeling, en door experts inzake participatie en communicatie.

Over de startnota werd een publieke consultatie georganiseerd van 16 november 2021 tot en met 14 januari 2022. Er werden drie publieke participatiemomenten georganiseerd over de startnota 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)', waarvan 1 fysiek op 25 november 2021 en twee online op 13 december 2021 en 15 december 2021. Er werden 520 inspraakreacties ontvangen, waarvan 25 adviezen door volgende instanties: SARO, provincie Vlaams-Brabant, Hoeilaart, Linkebeek, Overijse, Sint-Genesius-Rode, Oudergem, Rixensart, Terhulpen, Waterloo, Elia, Fluxys, OVAM, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Agentschap Wegen en Verkeer, Agentschap Wonen- Vlaanderen, Agentschap Natuur & Bos, Agentschap Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Milieumaatschappij- Lucht, De Vlaamse Milieumaatschappij- water, Agentschap Zorg en Gezondheid, Leefmilieu Brussel, Gouvernement Wallon, Minaraad en Ministerie van Landsverdediging. SARO bracht advies uit op 26 januari 2022.

De inspraakreacties over de startnota werden door het planteam verwerkt in de scopingnota. Deze scopingnota werd, met de bijbehorende procesnota 2 gepubliceerd op de website van het Departement Omgeving op 13 oktober 2022. In bijlage bij procesnota 2 is een overzicht gegeven van de inspraakreacties en is puntsgewijs voor de inspraakreacties aangegeven welke verwerking er werd aan gegeven in de scopingnota.

De opmaak van het voorontwerp GRUP is niet alleen voorafgegaan door een participatietraject, maar ook door een aantal onderzoeken die op een geïntegreerde manier zijn verlopen, met name het onderzoek naar de milieueffecten en het ontwerpend onderzoek. De motivatie voor de keuze van het voorontwerp GRUP, gebaseerd op een ontwerpvoorstel, werd ook opgenomen in de toelichtingsnota van het voorontwerp-GRUP.

De plenaire vergadering over het voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendal op de Ring rond Brussel (R0)' vond plaats op 29 april 2024. Volgende instanties waren aanwezig of brachten een schriftelijk advies uit over het voorontwerp-GRUP: Hoeilaart, provincie Vlaams-Brabant, Departement Zorg, Agentschap Landbouw en Zeevisserij, Agentschap voor Natuur en Bos, Agentschap Wegen en Verkeer, Vlaamse Milieumaatschappij- water, NMBS, Service Public de Wallonië – Mobilité et Infrastructures en Brussel Mobiliteit. Er werd een laattijdig advies uitgebracht door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

De plenaire vergadering heeft globaal de planopzet zoals opgenomen in het voorontwerp GRUP onderschreven.

Tijdens de plenaire vergadering werd een positief advies gegeven door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij op deelplan 2, waarbij een deel agrarisch gebied wordt omgezet naar bosgebied ter versterking van de bosstructuur. Het Agentschap en alsook de Provincie Vlaams-Brabant bepleitten evenwel een flankerend beleid zoals ruilgrond vanuit een grondenbank of vanuit een landinrichtingsproject. Er kan hiervoor verwezen worden naar de opdracht die de Vlaamse Landmaatschappij heeft voor De Werkvennootschap waarbij een grondenbank wordt opgemaakt in functie van boscompensatie. Daarnaast kan worden aangegeven dat de milderende maatregelen die vanuit de discipline Mens-Ruimtelijke aspecten aangaande de bestemmingswijziging opgenomen in deelplan 2 ruimtelijk werden vertaald in het plan. De oppervlakte van het bosgebied werd op basis van de milderende maatregelen ingeperkt.

Op basis van de bespreking van de opmerkingen tijdens de plenaire vergadering en de ingediende adviezen werden in het plan-MER een aantal verduidelijkingen doorgevoerd.

Het openbaar onderzoek over het ontwerp-GRUP werd georganiseerd van 25 maart tot en met 23 mei 2025. In het kader van het openbaar onderzoek werd een fysieke infomarkt georganiseerd op dinsdag 1 april 2025 in het Felix Sohiecentrum in Hoeilaart en een online infosessie op donderdag 3 april 2025. In totaal werden 24 reacties ontvangen, waaronder adviezen van de gemeente Hoeilaart, de provincie Vlaams-Brabant, het agentschap Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Milieumaatschappij – Beheer en Investerings Waterlopen, het Departement Landbouw en Visserij, de Vlaamse Landmaatschappij, de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, het Agentschap Wegen en Verkeer, De Vlaamse Milieumaatschappij – Lucht, het agentschap voor Natuur en Bos, Infrabel en het Departement Zorg. Ook de Openbare dienst van Wallonië – Mobiliteit en infrastructuur en de gemeenten La Hulpe en Rixensart gaven een advies.

Aangezien tussen het einde van het openbaar onderzoek en de definitieve vaststelling van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' de datalagen van impactscoretool, depositietrendtool en IMPACT (dit zijn toepassingen die gebruikt worden bij de beoordeling van de gevolgen van de stikstofdepositie) een update hebben gekregen, is door de MER-deskundige Biodiversiteit een actualiteitsnota opgemaakt, waarin werd nagegaan of de conclusies van het plan-MER, meer bepaald de conclusie van de passende beoordeling nog steeds dezelfde blijven. Uit de nota van de deskundige van 28 oktober 2025, gunstig beoordeeld door de bevoegde instantie Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) op 3 november 2025, blijkt dat bij de toetsing van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' aan de meest recente KDW's en conform de nieuwe toepassingen en richtlijnen van het ANB, beschikbaar gesteld op 4 juli 2025 op de website 'Stikstof in Vlaanderen', de conclusies in het MER/Passende Beoordeling/Verscherpte Natuurtoets niet wijzigen. De conclusies van deze actualiteitsnota werden eveneens verwerkt in de verschillende bijlagen van het GRUP.

Naar aanleiding van het arrest van de Raad van State met nr. 264.738 van 3 november 2025 werd het plan-MER en de actualiteitsnota aangevuld met betrekking tot de aanlegfase. Deze aanvullingen geven geen aanleiding tot een wijziging in de beoordeling van de effecten en ook niet tot bijkomende maatregelen. Zoals reeds in bovenstaande aangegeven werd deze aanvulling gunstig geadviseerd door het Agentschap voor Natuur en Bos op 27 november 2025.

Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft dus op 21 mei 2025 de passende beoordeling goedgekeurd en dit nog eens bevestigd in een advies op 3 november 2025 en 27 november 2025 na aanpassing van het plan-MER en de opmaak van een actualiteitsnota. Het Vlaams Expertisecentrum MER (voor 1/12/2025 gekend als team Omgevingseffecten) heeft als lid van het planteam voor het aspect Milieueffectrapportage gezorgd voor een continue kwaliteitsbewaking van de planmilieueffectrapportage. Op 1 december 2025 werd advies gevraagd aan het Vlaams Expertisecentrum MER De beoordeling is opgenomen in bijlage IV 'Plan-MER en Passende beoordeling'. Het Vlaams Expertisecentrum MER heeft op 3 december 2025 geoordeeld dat de kwaliteit van het plan-MER, met de bijhorende passende beoordeling voldoende is.

B. INHOUD VAN HET VOORSTEL

B.1. ADC-toets

Omdat de passende beoordeling die opgemaakt is voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' tot de conclusie komt dat er een significante aantasting mogelijk is van de natuurlijke kenmerken van het SBZ, nl. van het habitatrichtlijngebied 'Zoniënwoud' kan het plan enkel doorgang vinden indien de afwijkingsprocedure (de zogenaamde 'ADC-toets') wordt gevolgd. Hierop is uitgebreid ingegaan in de bijlage VIII bij het GRUP. Ook zijn in het vaststellingsbesluit de dwingende redenen van groot algemeen openbaar belang gemotiveerd.

A-toets

Conclusie van de A-toets is dat het planalternatief 'Noord – DWV' het minst schadelijke alternatief vormt voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone 'Zoniënwoud'.

D-toets

De dwingende redenen van openbaar belang worden gemotiveerd door het belang van de herinrichting van de R0 en het knooppunt Groenendaal op Vlaams en Europees niveau en de effecten op verkeersveiligheid en op leefkwaliteit in de omgeving.

C-toets

De zone Zevenster wordt als geschikt bevonden voor de beoogde compensatie.

Op heden werd nog geen eigendomsbewijs of bebossingsovereenkomst met de eigenaar van de percelen bekomen. Wel heeft de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht gekregen van De Werkvennootschap om contact op te nemen met de eigenaar van de gronden in functie van verwerving van de betreffende percelen of het sluiten van een bebossingsovereenkomst. Deze gesprekken zijn op heden lopende. Indien de gesprekken op niets zouden uitdraaien, hebben zowel de Vlaamse regering als De Werkvennootschap (na machtiging door de Vlaamse regering) de bevoegdheid om voor de betreffende percelen tot onteigening over te gaan. Op deze manier kan de uitvoering van de compenserende bebossing hoe dan ook gegarandeerd worden.

Daar het deelplan 'Bosversterking Zevenster' zal worden ingezet ter compensatie van het ruimtebeslag in het Habitatrichtlijngebied 'Zoniënwoud', en dit plangebied op heden niet binnen (maar wel grenzend aan) het Habitatrichtlijngebied is gelegen, dient dit plangebied

aangewezen te worden als speciale beschermingszone, onderdeel van de Habitatrichtlijn. Aan het Agentschap voor Natuur en Bos wordt opdracht gegeven de nodige procedure op te starten. Daarnaast is in functie van het latere beheer van dit gebied de opmaak van een natuurbeheerplan noodzakelijk. Aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) wordt, na de realisatie van de bebossing (compensatiezone Zevenster) door De Werkvennootschap en na de overdracht van de gronden aan ANB, de opdracht gegeven om een natuurbeheerplan, minimaal type 3, op te stellen. Dit plan moet afgestemd zijn op het natuurbeheerplan van het Zoniënwoud, en het beheer in overeenstemming met het beheer van het Zoniënwoud.

B.2. Inhoud gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Voor het plan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0) is vertrokken van één hoofdplandoelstelling, die verder werd uitgewerkt in 2 sub-plandoelstellingen.

Het voorgenomen plan sluit aan bij één van de belangrijkste uitgangspunten om een duurzame mobiliteit te bewerkstelligen, met name het optimaliseren van de bestaande infrastructuur. De hoofdplandoelstelling is dan ook **de optimalisatie van het bestaande knooppunt Groenendaal**. Door netwerken te verbeteren voor de verschillende verkeersstromen, zal hierbij ingezet worden op een verbetering van de multimodale bereikbaarheid van de omgeving. Ook de verkeersleefbaarheid en doorstroming op de infrastructuur zullen door de optimalisatie van het knooppunt verbeteren.

Daarnaast wordt bij de optimalisatie van het knooppunt ingezet op het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Het betreft niet enkel de bebouwde ruimte leefbaarder maken, maar ook de groenblauwe, ecologische verbindingen versterken en de open ruimte vrijwaren en kwalitatief versterken. De versterking van de bosstructuur is binnen deze doelstelling een uitgangspunt. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo min mogelijk bijkomend ruimtebeslag en geen netto toename van verharding in het gebied.

Deze hoofdplandoelstellingen worden verfijnd in 2 sub-plandoelstellingen:

- **Sub-plandoelstelling: de mobiliteitsnetwerken verbeteren**

De optimalisatie van de verschillende mobiliteitsnetwerken én de uitwisseling tussen netwerken staan voorop. Doel is het verbinden, slimmer gebruiken en verbeteren van de mobiliteitsnetwerken. Daarbij wordt ingezet op een hogere fijnmazigheid en directheid dan nu reeds aanwezig is. Fijnmazigheid en directheid voor duurzame modi, zoals openbaar vervoer, fiets- en voetgangersverkeer, zijn voorwaarden om een volwaardig alternatief te vormen voor het auto- en vrachtverkeer.

Een duidelijke en robuuste ontsluitingsstructuur, met voldoende doorstroming, zal het verkeer op de juiste wegen houden en sluipverkeer beperken of elimineren.

Door in te zetten op een hogere fijnmazigheid en directheid bij het (her)inrichten en optimaliseren van infrastructuur komen we tot een beter leesbare, meer logische, en verkeersveiliger infrastructuur met minder incidenten en een verbeterde doorstroming.

Het streven naar een rationele structuur heeft tot gevolg dat er steeds logische keuzes gemaakt worden, rekening houdend met alle relevante factoren en dit voor een specifieke situatie of plek.

- **Sub-plandoelstelling: de algemene leefomgevingskwaliteit rond de infrastructuur verbeteren**

Door rekening te houden met aspecten van geluid, lucht, gezondheid, klimaatbestendigheid, water, robuustheid en aanpasbaarheid, gedeeld en meervoudig gebruik, herkenbaarheid, leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid van de omgeving, waardering van het erfgoed en karakteristieken van het landschap, biodiversiteit, duurzame landbouw, ecologische samenhang en bodemkwaliteit, en economische vitaliteit, zal de leefomgevingskwaliteit in de omgeving van de knooppunten verbeteren.

Het betreft niet enkel de bebouwde ruimte leefbaarder maken, maar ook de groenblauwe, ecologische verbindingen versterken en de open ruimte vrijwaren en kwalitatief versterken. De versterking van de bosstructuur is binnen deze doelstelling een uitgangspunt. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo min mogelijk bijkomend ruimtebeslag en geen netto toename van verharding in het gebied.

In het GRUP zijn deze plandoelstellingen vertaald in het grafisch plan dat omwille van de leesbaarheid is opgesplitst in 3 deelplannen:

- Deelplan 1: omvat het knooppunt Groenendaal te Hoeilaart
- Deelplan 2: omvat de zone voor bosversterking in Hoeilaart en Sint-Genesius-Rode
- Deelplan 3: omvat de op te heffen bestemmingen van het GRUP 'Knooppunt R0 Oost-Hoeilaart' (BVR 24/4/2009).

De eerste 2 deelplannen omvatten alle noodzakelijke bestemmingswijzigingen om tot de realisatie van de herinrichting van het knooppunt Groenendaal over te gaan, met inbegrip van niet alleen de landschappelijke en functionele inpassing van de weg, maar ook met inbegrip van de bestemmingswijzigingen in functie van de bosversterking. Deze bestemmingswijzigingen zullen ook kunnen gebruikt worden als compensatiegebieden (bos- en natuurcompensaties). De zone voor bosversterking in deelplan 2 wordt niet enkel als compensatiegebied voor de ruimtelijke herinrichting van het knooppunt Groenendaal voorzien, maar ook in functie van de ruimtelijke herinrichting van de knooppunten Leonard, Vierarmen en Jezus-Eik. Werfzones die nodig zijn voor het uitvoeren van de werken worden eveneens opgenomen in dit plan.

Deelplan 3 bevat de op te heffen bestemmingen van het GRUP 'Knooppunt R0 Oost-Hoeilaart' dat door de Vlaamse Regering werd vastgesteld op 24 april 2009.

Het geheel van opmerkingen, adviezen en bezwaren naar aanleiding van het openbaar onderzoek wordt besproken in het ontwerpbesluit houdende de definitieve vaststelling.

Op basis van de in de loop van het openbaar onderzoek uitgebrachte adviezen, bezwaren en opmerkingen zijn volgende aanpassingen doorgevoerd aan het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften ten opzichte van ontwerp-GRUP:

- Het grafisch plan werd beperkt aangepast ter hoogte van de afrit richting Zaventem. Hier wordt, net als op andere locaties op het grafisch plan, een bijkomend overdruk gebied voor landschappelijke en functionele inpassing voorzien van 5 meter breed.

Daarnaast werden de toelichtingsnota en de ADC-toets beperkt aangevuld. Het gaat hier om tekstverduidelijkingen, niet om inhoudelijke aanpassingen.

B3. Planologische compensatie

Bij decreet van 17 mei 2024 werd in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) een artikel 2.2.6/1 ingevoegd dat een planologische compensatieplicht invoert. Dit houdt in dat de plannende overheid bij planinitiatieven voor bijkomend aanbod voor de bestemmingen wonen, bedrijvigheid, recreatie, gemeenschapsvoorzieningen, tegelijk slecht gelegen of overbodig juridisch aanbod neutraliseert voor zover aanwezig op het grondgebied van de plannende overheid. Deze compensatieplicht wordt concreet omschreven aan de hand van de gebiedscategorieën van artikel 2.2.6 van de VCRO, zodat daarover geen onduidelijkheid bestaat en is van toepassing op alle ruimtelijke uitvoeringsplannen waarvoor de startnota wordt goedgekeurd na 20 juli 2024.

De startnota van voorliggende ontwerp-GRUP dateert van voor 20 juli 2024 en is dus niet onderhevig aan de planologische compensatieplicht. Bovendien wordt geen bijkomend aanbod voorzien in de voornoemde bestemmingscategorieën zoals opgesomd in de VCRO.

Op Vlaams niveau zijn nog geen plannen voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring, noch voor voorlopige vaststelling waarvoor een compensatieplicht geldt. Wel zijn er meerdere startnota's goedgekeurd door de Vlaamse Regering waarin telkens de nodige invulling wordt gegeven aan de vereiste compensatie. Op Vlaamse niveau wordt dus globaal, over het geheel van de gewestelijke RUP's voldaan aan de planologische compensatievereisten.

B. VERWERKING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft op 21 januari 2026 het advies 78.710/1 uitgebracht.

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

De Raad adviseert om het Artikel 1 van het ontwerp-besluit, dat bepaalt dat het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan overeenkomstig artikel 36ter, § 5, van het Decreet Natuurbehoud "moet [...] worden gerealiseerd omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard" uit het besluit weggelaten vermits de bepaling een louter declaratief karakter heeft en de passage die opgenomen is in het motiverend gedeelte van het besluit volstaat.

In overeenstemming met het advies is het overbodige artikel 1 over de toepassing van artikel 36ter, § 5, van het Decreet Natuurbehoud, geschrapt uit het besluit.

De Raad adviseert bovendien om het ontworpen besluit in de rubriek "Rechtsgrond" aan te vullen met een verwijzing naar de artikelen 17, § 3, eerste lid, 18 en 25, § 1 van het Decreet natuurbehoud omdat die rechtsgrond bieden voor het besluit.

In overeenstemming met het advies werd een verwijzing naar de artikelen 17, § 3, eerste lid, 18 en 25, § 1 van het Decreet natuurbehoud toegevoegd in het besluit.

De Raad stelt ook vast dat met het onderscheid tussen de verordenende en niet-verordenende delen van het ruimtelijk uitvoeringsplan niet steeds op een zorgvuldige wijze werd omgegaan. De Raad wijst bij wijze van voorbeeld op de passages in de toelichtende kolom bij artikelen 1.4 en 5.5 ("bepalingen m.b.t. de verlichting") van de stedenbouwkundige voorschriften. Het gaat om passages in de toelichtingsnota bij het GRUP. Bovendien adviseert de Raad om het ontwerp in dat opzicht aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

In navolging van het advies werd de louter toelichtende passage bij artikel 1.4 en 5.5 over verlichting in de toelichtingsnota geherformuleerd zodat het toelichtend karakter daar nu duidelijk is. De herformulering heeft dus geen invloed op de inhoudelijke opties van het plan en evenmin op de verordende stedenbouwkundige voorschriften.

Daarnaast werd de toelichtende kolom in de toelichtingsnota gescreend op passages die gelezen zouden kunnen worden als verordenend terwijl ze bedoeld zijn als toelichting. In navolging van het advies werd de toelichting bij de artikels 1.3, 3.3, 5.4, 7.3 en 7.4 geherformuleerd waardoor het toelichtend karakter ook daar nu ook duidelijk is. Ook hier geldt dat de herformulering geen invloed heeft op de inhoudelijk opties in het plan en evenmin op de verordenende stedenbouwkundige voorschriften.

Tenslotte werden twee passages in het ontworpen besluit nog beperkt aangevuld. Het gaat om:

- De passage A1 over de verenigbaarheid van de overdruk landschappelijke en functionele inpassing met de grondkleur natuurgebied en de inleidende passage over het zelfde onderwerp.
- De passage B4 over de zoekzones die in het kader van de ADC-toets werden onderzocht.

Het advies 78.710/1 van 21 januari 2026 van de Raad van State geeft derhalve geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassingen ten opzichte van het plan dat door de Vlaamse Regering principieel werd goedgekeurd.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Overeenkomstig artikel 43, §3, 3° en artikel 31, §2, 1° van het besluit van de Vlaamse regering 'Vlaamse Codex Overheidsfinanciën' van 17 mei 2019 is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het besluit houdende definitieve goedkeuring van het GRUP wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en op de website van het departement Omgeving. Het besluit wordt betekend aan de gemeenten Hoeilaart en Sint-Genesius-Rode en de provincie Vlaams-Brabant.

Nadat het GRUP definitief in werking is getreden, zal de opmaak van de omgevingsvergunningsaanvraag en de inrichtingswerken in nauw overleg met de lokale besturen, de betrokken administraties en met de verschillende stakeholders verlopen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)', omvattende de herinrichting van het knooppunt Groenendaal op de R0-oost, moet overeenkomstig artikel 36ter, §5 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu worden gerealiseerd omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
2. haar goedkeuring te hechten aan het bijgaand ontwerp van besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0) en aan de volgende bijhorende bijlagen:
 - Bijlage Ia, het verordenend grafisch plan
 - Bijlage II, de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
 - Bijlage IIIa, de toelichtingsnota - tekst
 - Bijlage IIIb, de toelichtingsnota - kaarten
 - Bijlage IV, het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenhoefting of een compensatie
 - Bijlage V, het ontwerp plan-milieueffectrapport
 - Bijlage VI, Beoordelingsnota alternatieven
 - Bijlage VII, ontwerpend onderzoek
 - Bijlage VIII, ADC-toets
3. de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving, opdracht te geven om het Agentschap Natuur en Bos de nodige procedure te doen starten voor de aanwijzing van het deelgebied 'Bosversterking Zevenster' als speciale beschermingszone en om in kader van het

ruimtelijk uitvoeringsplan en ook de latere uitvoeringsfase een melding te doen bij de Europese Commissie in zake de ADC-toets voor het project knooppunt Groenendaal.

4. de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving, opdracht te geven om de VLM een flankerend beleid te laten uitwerken voor de getroffen landbouwers in overeenstemming met de overeenkomst die loopt tussen de VLM en De Werkvennootschap voor bos- en natuurcompensatieopdrachten.
5. de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving, opdracht te geven om het Agentschap Natuur en Bos om, na de realisatie van de bebossing (compensatiezone Zevenster) door De Werkvennootschap en na de overdracht van de gronden aan ANB, de opdracht te geven om een natuurbeheerplan, minimaal type 3, op te stellen. Dit plan moet afgestemd zijn op het natuurbeheerplan van het Zoniënwoud, en het beheer in overeenstemming met het beheer van het Zoniënwoud.
6. de Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving, te gelasten met de uitvoering van dit besluit

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport

Annick DE RIDDER